

ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทในเพลง : ยุคคลาสสิกร็อกและป๊อปร่วมสมัย

Transtextuality in Songs: Classical Rock and Contemporary Pop Eras

ชนิสรา นาคภาณี¹ และ ภาสกร เชื้อสว้ย²Chanisara Nakphasee¹ and Pasakara Chueasui²

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทในบทเพลงสากล และเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างระหว่างเพลงยุคคลาสสิกร็อกกับยุคป๊อปร่วมสมัย ข้อมูลประกอบด้วยเนื้อเพลงจำนวน 10 เพลง แบ่งเป็นเพลงยุคคลาสสิกร็อก 5 เพลง และเพลงยุคป๊อปร่วมสมัย 5 เพลง คัดเลือกจากเพลงที่มีการอ้างอิงตัวบทอย่างชัดเจน ได้รับความนิยมในระดับสากล และสามารถระบุต้นทางของตัวบทเดิมได้ กรอบการวิเคราะห์ใช้แนวคิดความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทของ Genette (1997) โดยมุ่งศึกษาสองมิติหลัก ได้แก่ สัมพันธบท (intertextuality) และหุติยบท (hypertextuality) พร้อมจำแนกประเภทย่อยของแต่ละลักษณะ ผลการศึกษาพบว่า ทุกเพลงมีลักษณะสัมพันธบท โดยการพาดพิง (allusion) พบมากที่สุด รองลงมาคือการอ้างโดยตรง (quotation) และไม่พบการลอกเลียนแบบ ส่วนลักษณะหุติยบทพบ 4 ประเภท ได้แก่ การแปลงรูปตัวบท (transposition) มากที่สุด รองลงมาคือการเลียนแบบเชิงล้อเลียน (pastiche) การเลียนแบบเชิงเสียดสี (caricature) และการแปลงรูปแบบเปลี่ยนลีลา (travesty) เมื่อเปรียบเทียบสองยุค พบว่าเพลงยุคคลาสสิกร็อกมักอ้างอิงวรรณกรรม เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ และสัญลักษณ์ทางสังคมเพื่อวิพากษ์ประเด็นการเมือง อำนาจอธิปไตย และโครงสร้างสังคม ขณะที่เพลงยุคป๊อปร่วมสมัยมักอ้างอิงวัฒนธรรมมวลชน เช่น นิยาย ซีรีส์ และละครเพลง เพื่อถ่ายทอดความรัก ความสัมพันธ์ อัตลักษณ์ และภาพลักษณ์ของศิลปิน ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าบทเพลงเป็นพื้นที่สำคัญของการสร้างความหมายผ่านการเชื่อมโยงกับตัวบทอื่นตามบริบทของแต่ละยุคสมัย

คำสำคัญ: ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท ลักษณะสัมพันธบท ลักษณะหุติยบท คลาสสิกร็อก ป๊อปร่วมสมัย

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพและการสื่อสารนานาชาติ) คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

² อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ภาษาอังกฤษเพื่ออาชีพและการสื่อสารนานาชาติ) คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

* ผู้ประสานงานนิพนธ์ e-mail : pasakara_chu@utcc.ac.th

Abstract

This research article aims to analyse intertextual relationships in English songs and to compare the similarities and differences between songs from the classic rock era and those from the contemporary pop era. The data consist of ten songs, including five classic rock songs and five contemporary pop songs, selected on the basis of explicit textual references, international popularity, and identifiable source texts. The analytical framework is based on Genette (1997)'s theory of transtextuality, focusing on two principal dimensions: intertextuality and hypertextuality, together with their subcategories. The findings reveal that all songs exhibit intertextuality, with allusion occurring most frequently, followed by direct quotation, while plagiarism was not found. Four types of hypertextuality were identified: transposition as the most common, followed by pastiche, caricature, and travesty. A comparison between the two eras shows that classic rock songs tend to draw on literature, historical events, and social symbols in order to criticise politics, state power, and social structures. In contrast, contemporary pop songs more often reference popular culture, such as novels, television series, and musicals, to express themes of love, relationships, identity, and artist image-making. The study demonstrates that songs function as an important site of meaning-making through connections with other texts in ways shaped by the cultural context of each historical period.

บทนำ

“That you were Romeo, you were throwin’ pebbles, And my daddy said, ‘Stay away from Juliet’” เป็นส่วนหนึ่งของเนื้อเพลง Love Story ของ Taylor Swift ที่เผยแพร่สู่สาธารณชนในปี ค.ศ. 2008 ทำให้ผู้ฟังได้ย้อนนึกไปถึงละครเวทีคลาสสิกเรื่อง โรมิโอแอนด์จูเลียต ที่ประพันธ์โดย วิลเลียม เชกสเปียร์ ในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 16 และชื่อเพลง Love Story ยังทำให้นึกถึงภาพยนตร์รักชื่อดังของฮอลลีวูดในชื่อเดียวกันที่ออกฉายในปี ค.ศ. 1970 เช่นกัน ชื่อและเนื้อเพลงดังกล่าวนี้เป็นตัวอย่างของเนื้อเพลงสากลที่มีการอ้างอิงถึงตัวบทอื่น ไม่ว่าจะเป็นวรรณกรรม ภาพยนตร์ ละคร คัมภีร์ไบเบิล เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ หรือ ตัวบทร่วมสมัยที่ผู้ฟังมีความคุ้นเคยมาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาและ/หรือชื่อผลงาน การอ้างอิงเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างงานศิลปะต่างยุคสมัยและต่างประเภท และในยุคที่วัฒนธรรมดนตรีเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของผู้คน เนื้อเพลงไม่ได้เป็นเพียงแค่เครื่องมือสร้างความบันเทิงเท่านั้น แต่ยัง

เป็นพื้นที่ในการถ่ายทอดเรื่องราว ความคิด ความรู้สึก รวมถึงอุดมการณ์และบริบททางสังคมของผู้สร้างสรรค์ผลงาน และเผยให้เห็นแนวคิดหรือประเด็นทางสังคมที่อยู่เบื้องหลังเนื้อหาในเพลงอีกด้วย

ลักษณะของการอ้างอิงถึงดังกล่าว อาจจัดอยู่ในลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท หรือ transtextuality (Genette, 1997) ที่เป็นลักษณะโดยรวมของความสัมพันธ์ระหว่างข้อความที่มีอยู่ในตัวบทหนึ่งกับตัวบทอื่น และมีลักษณะย่อย เช่น ลักษณะของสัมพันธ์บท หรือ intertextuality ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ร่วมระหว่างสองข้อความที่มีอยู่ร่วมกัน เช่น การอ้างอิงหรือการพูดถึง และลักษณะทุติยบท หรือ hypertextuality ที่เป็นการดัดแปลงหรือเปลี่ยนแปลงจากต้นฉบับ เช่น การล้อเลียน การนำเค้าโครงมาใช้นิยาม โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากการศึกษาด้านวรรณกรรม การนำมาแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้กับบทเพลงเป็นตัวบทที่น่าสนใจและยังไม่ถูกสำรวจมากนัก Matson (2019) ศึกษาลักษณะสัมพันธ์บทในเพลงร็อกหลังปี ค.ศ. 1965 Outhwaite (2020) ศึกษาลักษณะสัมพันธ์บทในอัลบั้ม To Pimp a Butterfly ของ Kendrick Lamar และ Kawamoto (2005) ศึกษาการอ้างอิงตัวบทในผลงานของ Keith Emerson ในบริบทของดนตรีแบบ crossover ซึ่งผสมผสานระหว่างคลาสสิกและร็อก ถึงแม้จะมีงานวิจัยลักษณะนี้บ้างแล้ว แต่ยังคงมีจำนวนไม่มากนัก และเป็นการศึกษาวิเคราะห์ตัวบทเพลงประเภทใดประเภทหนึ่ง ยุคสมัยใดสมัยหนึ่งอย่างเดียว ยังไม่ได้มีการศึกษาวิเคราะห์ตัวบทเพลงประเภทเพลงจากสองยุคสมัยที่มีลักษณะทางสังคมวัฒนธรรม การเมือง มุมมองโลก และสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ซึ่งอาจมีลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทที่แตกต่างกัน ในบทความนี้ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทในเนื้อเพลงของสองยุคสมัยและสองประเภทเพลง ได้แก่ ยุคคลาสสิกร็อก (Classical Rock) ที่อยู่ในช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 1960s–1990s และยุคป๊อปร่วมสมัย (Contemporary Pop) ที่อยู่ในช่วงคริสต์ทศวรรษที่ 2000s จนถึงปัจจุบัน โดยวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้คือ เพื่อวิเคราะห์ลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทและเปรียบเทียบความเหมือนและ/หรือความต่างของความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทในสองยุคสมัยเพลงดังกล่าว โดยการศึกษาครั้งนี้จะมีประโยชน์ทั้งต่อการทำความเข้าใจลักษณะแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท ความเข้าใจเนื้อหาของตัวบทเพลงที่มีการอ้างอิงตัวบทประเภทอื่น ตลอดจนจุดเด่นที่ตัวบทเพลงได้สะท้อนสภาพสังคมวัฒนธรรม วิถีชีวิต แนวคิดเกี่ยวกับโลกและสิ่งแวดล้อม และบทบาทของดนตรีในฐานะเครื่องมือในการสื่อสารและสร้างความหมายทางสังคม

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท (Transtextuality)

Genette (1992 น. 83-84) กล่าวว่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทคือสิ่งใด ๆ ที่ทำให้ตัวบทหนึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับอีกตัวบทหนึ่ง ทั้งอย่างชัดเจนหรือปิดบังก็ตาม โดยความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทคือการสื่อสารระหว่างบทหนึ่งกับอีกตัวบทหนึ่ง และ Genette (1997) ยังอธิบายเพิ่มเติมว่า ข้อความหนึ่งไม่เคยอยู่เดี่ยวๆ แต่เป็นผลของการเชื่อมโยงกับงานอื่น ๆ ที่มีมาก่อนหรืออยู่ร่วมสมัย การเชื่อมโยงนี้สามารถเกิดขึ้นได้ในหลายระดับ ไม่ว่าจะเป็นระดับของเนื้อหา รูปแบบ เสียง การอ้างอิง หรือแม้แต่มุมมองของประเภททางวรรณกรรม แนวคิดนี้จึงทำหน้าที่เป็นกรอบในการศึกษาว่าข้อความใหม่ สร้างความหมายของตนเองโดยสัมพันธ์กับ

ข้อความเดิมอย่างไรบ้าง ความคิดดังกล่าวถูกนำไปประยุกต์ใช้ในหลากหลายสาขา เช่น วรรณกรรม ภาพยนตร์ ศิลปะ การสื่อสารมวลชน และการศึกษาวัฒนธรรมร่วมสมัย รวมไปถึงงานเพลงสากล เนื่องจากเพลงจำนวนมากมีการอ้างอิงหรือดัดแปลงจากงานอื่นเพื่อสร้างอารมณ์ บรรยากาศ หรือสัญลักษณ์ตามความต้องการของศิลปิน

Genette แบ่งความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทออกเป็นห้าประเภท (อ้างใน เจริญพงศ์ ศรีกุล 2550) ได้แก่

1. ลักษณะสัมพันธ์บท (Intertextuality) ลักษณะความสัมพันธ์ของตัวบท 2 ตัวบทหรือมากกว่าที่ปรากฏอยู่ร่วมกันหรือการที่ตัวบทหนึ่งปรากฏอยู่ในอีกตัวบทหนึ่ง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นในลักษณะต่างๆ ไม่ว่าจะปรากฏชัดเจนมากหรือน้อยก็ตาม เช่น การยกคำจากผลงานเดิม การอ้างอิง หรือการพาดพิงถึง

2. ลักษณะการเป็นปริสติดของตัวบท (Paratextuality) เป็นความสัมพันธ์ของตัวบทที่เรียกว่า “ปริสติดสาร” ซึ่งหมายถึงองค์ประกอบภายนอกที่ประกอบตัวบท ที่อยู่แวดล้อมตัวบทและช่วยประกอบตัวบทนั้นๆ เป็นตัวบทที่สมบูรณ์ เช่น ชื่อเพลง ปกอัลบั้ม หรือคำโปรยต่าง ๆ

3. ลักษณะอัตตะของตัวบท (Metatextuality) เป็นลักษณะความสัมพันธ์ของตัวบทซึ่งเชื่อมโยงสัมพันธ์กันในลักษณะที่ตัวบทหนึ่งทำหน้าที่อธิบาย กล่าวถึงหรือวิจารณ์อีกตัวบทหนึ่งโดยตรง เช่น เพลงที่พูดถึงงานวรรณกรรมในลักษณะการวิจารณ์

4. ลักษณะการเป็นหุติยบท (Hypertextuality) หรือลักษณะตัวบทลำดับที่สอง ซึ่งเป็นความสัมพันธ์ของตัวบทโดยตัวบทหนึ่งซึ่งเกิดขึ้นภายหลัง เรียกว่า หุติยบท หรือตัวบทใหม่ (hypertext) ทำหน้าที่ขยายอีกตัวบทหนึ่งซึ่งเคยมีอยู่เดิม เรียกว่า ปฐมบท หรือตัวบทเดิม (hypotext) ซึ่งอยู่ในรูปแบบของการเลียนแบบ การผสมผสาน ลักษณะของตัวบทเดิม การล้อเลียนตัวบทเดิม โดยตัวบทใหม่อาจดัดแปลง เปลี่ยนโครงเรื่อง หรือนำรูปแบบบางอย่างจากต้นฉบับมาสร้างความหมายใหม่

5. ลักษณะพันธบท (Architextuality) พันธบท เป็นความสัมพันธ์ที่รวมเอาความเชื่อมโยงของตัวบทแต่ละตัวบทต่อสิ่งที่ตัวบทนั้นนำเสนอ เป็นความสัมพันธ์ในระดับประเภทของงาน เช่น การประกาศว่าตนเป็นเพลงรัก เพลงเล่าเรื่อง หรือโศกนาฏกรรม

เนื่องจากงานวิจัยนี้มุ่งวิเคราะห์การอ้างอิงเฉพาะเนื้อเพลง ผู้วิจัยจึงเลือกใช้ลักษณะสัมพันธ์บทและหุติยบทเป็นกรอบในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท เนื่องจากทั้งสองลักษณะนี้เกี่ยวข้องกับอารอ้างอิงระดับเนื้อเพลงโดยเฉพาะ และสามารถตรวจสอบได้จากข้อความของเนื้อเพลงโดยตรง อีกทั้งยังเป็นประเภทที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการสร้างความหมายภายในเพลง

ลักษณะสัมพันธ์บท (Intertextuality)

ลักษณะสัมพันธ์บท คือความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นเมื่อเพลงหนึ่งอ้างอิงหรือพาดพิงผลงานอื่น เช่น ตัวละคร สัญลักษณ์ ประโยค หรือฉากบางส่วน โดยอาจเป็นการอ้างอิงอย่างชัดเจนหรือโดยนัย การปรากฏของร่องรอยเหล่านี้ทำให้ผู้ฟังสามารถเชื่อมโยงความหมายใหม่กับงานเดิมที่คุ้นเคยได้ทันที จึงเป็นวิธีที่ช่วยเพิ่มความลึกและความหลากหลายของการตีความในเพลง ลักษณะสัมพันธ์บทหน้าที่หลากหลาย เช่น การเพิ่มมิติของความหมายภายในเพลง การเชื่อมโยงอารมณ์กับผู้ฟังที่รู้จักต้นฉบับ การนำเสนอความหมายใหม่ที่สัมพันธ์กับ

สังคมและวัฒนธรรมร่วมสมัย รวมทั้งช่วยให้เพลงมีความโดดเด่นหรือน่าสนใจมากขึ้นเมื่อผู้ฟังสามารถจับสังเกตการกล่าวถึงเรื่องอื่นหรือการพาดพิงได้ โดยลักษณะสัมพันธ์นี้มี 3 ประเภทย่อย (Genette, 1997) ได้แก่

1. การอ้างโดยตรง (Quotation) หมายถึง การนำข้อความจากต้นฉบับมาใช้ในการใหม่อย่างชัดเจน โดยมักคงรูปประโยคเดิมไว้ทั้งหมดหรือบางส่วน การอ้างลักษณะนี้ช่วยให้ผู้รับสารเชื่อมโยงความหมายจากต้นฉบับสู่ตัวบทใหม่ได้ทันที เนื่องจากข้อความต้นทางยังคงความหมายดั้งเดิมอยู่ การอ้างโดยตรง จึงเป็นการยืมเสียง หรือความรู้สึกเชิงความหมาย ของต้นฉบับเพื่อสร้างหรือเน้นประเด็นเฉพาะในงานใหม่ เช่น การแสดงอารมณ์ ความคิด หรือบุคลิกตัวละครของผู้เล่าเรื่อง ทำให้รูปแบบนี้เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความหมายอย่างตรงไปตรงมาในงานเพลงและวรรณกรรมร่วมสมัย

2. การพาดพิง (Allusion) เป็นการอ้างถึงงานเดิมโดยอ้อม ผู้แต่งอาจใช้เพียงชื่อ ตัวละคร เหตุการณ์ หรือสัญลักษณ์บางอย่างเพื่อกระตุ้นให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านที่มีความรู้เกี่ยวกับต้นฉบับสามารถทำความเข้าใจความหมายแฝงได้ การพาดพิงไม่จำเป็นต้องดึงข้อความเดิมมาใช้ แต่ต้องอาศัยความรู้ร่วมระหว่างผู้สร้างและผู้รับสารในการตีความ การพาดพิง จึงทำให้ตัวบทมีชั้นความหมายมากขึ้น เพราะผู้รับสารต้องเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างสองตัวบทด้วยตนเอง ทั้งยังช่วยสื่ออารมณ์หรือเนื้อหาที่ซับซ้อนได้โดยไม่ต้องอธิบายอย่างตรงไปตรงมา เช่น ใช้อ้างถึงวรรณกรรมคลาสสิกเพื่อสื่อภาพของความรักต้องห้าม หรือใช้สัญลักษณ์ทางประวัติศาสตร์เพื่อสะท้อนความขัดแย้งทางสังคม เป็นต้น

3. การลอกเลียนแบบ (Plagiarism) การยืมหรือนำข้อความจากต้นฉบับมาใช้โดยตรง โดยไม่มีการแจ้งหรือไม่มีการใส่เครื่องหมายอ้างอิงให้ผู้รับสารทราบ ซึ่งผู้รับสารอาจไม่ทราบว่าเป็นการนำมาจากตัวบทอื่นหากไม่มีความคุ้นเคยกับต้นฉบับมาก่อน

ลักษณะทุติยบท (Hypertextuality)

ลักษณะทุติยบท คือความสัมพันธ์ของตัวบท โดยมีตัวบทหนึ่งที่เกิดขึ้นภายหลังเรียกว่า ทุติยบท (Hypertext) เข้าไปทำการขยายอีกตัวบทหนึ่งที่เคยมีอยู่เดิม ซึ่งเรียกว่า ปฐมบท (Hypotext) ผ่านรูปแบบของการผสมผสาน การเลียนแบบ หรือการล้อเลียน เจริญพงศ์ ศรีสกุล (2550) โดยแบ่งเป็น 6 ประเภทได้แก่ transposition, pastiche, travesty, caricature, forgery และ parody ตามกรอบแนวคิดของ Genette (1997)

ทั้งนี้ Genette ได้จำแนกลักษณะของการพัฒนาจากปฐมบทไปสู่ทุติยบทออกเป็น 2 ลักษณะหลัก ดังนี้ 1. การแปลงรูป (Transformation) เป็นลักษณะที่ทุติยบทไม่จำเป็นต้องปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจนว่าเกิดขึ้นมาจากตัวบทเดิม แต่ทุติยบทนั้นจะดำรงอยู่โดยปราศจากปฐมบทไม่ได้ (เช่น การตัดทอนเนื้อหา) 2. การเลียนแบบ (Imitation) เป็นลักษณะการแปลงรูปแบบหนึ่งโดยอ้อม ซึ่งมีลักษณะพิเศษคือ ทุติยบทจำเป็นต้องมีต้นแบบ (Model) หรือมีการดึงเอาลักษณะส่วนใดส่วนหนึ่งของปฐมบทมาใช้ เพื่อขยายความเข้าใจในลักษณะทุติยบทให้ชัดเจนยิ่งขึ้น (เจริญพงศ์ ศรีสกุล, 2550) Genette (ibid.) ได้กล่าวถึงลักษณะย่อยของลักษณะทุติยบทไว้ 6 รูปแบบ ได้แก่

1. การแปลงรูปตัวบท (transposition) หมายถึงการดัดแปลงแก่นเรื่องหรือบริบทของตัวบทต้นฉบับให้เป็นผลงานใหม่อย่างจริงจัง โดยไม่ได้มีเจตนาตลกขบขันหรือเสียดสี เช่น การเปลี่ยนมุมมองการเล่าเรื่องหรือการตีความประเด็นเดิมใหม่ ซึ่งผลลัพธ์ทางความหมายจะเปลี่ยนไปอย่างเด่นชัด
 2. การเลียนแบบเชิงล้อเลียน (pastiche) หมายถึงการเลียนแบบสไตล์หรือรูปแบบของต้นฉบับ เพื่อความสนุกสนาน หรือเพื่อแสดงความเคารพต่อตัวบทดั้งเดิม โดยปราศจากเจตนาของการเสียดสีวิพากษ์วิจารณ์
 3. การแปลงรูปแบบเปลี่ยนลีลา (travesty) หมายถึงเป็นการนำตัวบทต้นฉบับมาดัดแปลงรูปแบบการนำเสนอหรือลีลา ให้พลิกผันไปจากเดิมอย่างสิ้นเชิง เพื่อวัตถุประสงค์ในการลดความจริงจังของตัวบทต้นฉบับ
 4. การเลียนแบบเชิงเสียดสี (caricature) หมายถึงการสร้างตัวบทขึ้นมาใหม่โดยเลียนแบบสไตล์หรือเอกลักษณ์ของต้นฉบับ โดยจงใจขยายลักษณะเด่นนั้นให้ดูสุดโต่งหรือเกินจริง เพื่อวัตถุประสงค์ในการเสียดสีหรือล้อเลียนบุคลิกและสไตล์ดังกล่าว
 5. การลอกเลียนแบบ (forgery) หมายถึงการพยายามลอกเลียนแบบสไตล์ รูปแบบ สำนวนภาษา และบรรยากาศของตัวบทต้นฉบับอย่างจริงจังและใกล้เคียงที่สุด จนทำให้ผู้รับสารรู้สึกว่ผลงานใหม่เป็นส่วนหนึ่งหรือมีความต่อเนื่องจากต้นฉบับเดิมอย่างสมบูรณ์แบบ
 6. การแปลงรูปเชิงล้อเลียน (Parody) หมายถึงการดัดแปลงตัวบทต้นฉบับในลักษณะของการหยอกล้อหรือสร้างความขบขัน โดยผู้สร้างงานอาจปรับเปลี่ยนองค์ประกอบบางส่วน แต่ยังคงโครงสร้างเดิมไว้เพื่อให้ผู้รับสารจำต้นฉบับได้ เพื่อพลิกความหมายให้ขัดกับเจตนาเดิม
- การทำความเข้าใจรูปแบบทั้งหกของลักษณะทุติยบท ทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเพลงแต่ละเพลงนำต้นฉบับมาสร้างความหมายใหม่ในลักษณะใด ไม่ว่าจะเป็นการดัดแปลงเพื่อปรับบริบท การเลียนแบบสไตล์ การเปลี่ยนโทน หรือการขยายคุณลักษณะของตัวละคร ซึ่งทั้งหมดสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างงานเพลงร่วมสมัยกับตัวบททางวัฒนธรรมที่มีมาก่อนหน้าได้อย่างลึกซึ้ง

การแบ่งยุคของดนตรี

Covach & Flory (2018) แบ่งยุคและประเภทของดนตรีตามบริบททางสังคม วัฒนธรรม และอุตสาหกรรมดนตรีในแต่ละช่วงเวลา โดยยุคของดนตรีร็อกเริ่มต้นด้วยดนตรีร็อกแอนด์โรล ในช่วงคริสต์ทศวรรษ 1950 เป็นรากฐานของดนตรีร็อกประเภทต่าง ๆ ในช่วงทศวรรษต่อมาจนถึงทศวรรษ 1990 ส่วนช่วงเวลาที่ถือว่าเป็นยุคของคลาสสิกร็อก อยู่ในช่วงทศวรรษ 1960 จนถึง 1990 ที่เนื้อหามักสะท้อนภาพของสังคม การเมือง และอัตลักษณ์ของศิลปิน การต่อต้านชนบ เน้นการแสดงสดและพลังของวงดนตรี เนื้อเพลงบางส่วนเชื่อมโยงมาจากการรณรงค์ ภาพยนตร์และเทพปกรณัม และการเขียนเนื้อเพลงเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ โดยมีศิลปินที่เป็นที่นิยม และได้รับการยกย่องว่าจากแฟนเพลงทั่วโลก เช่น the Beatles, David Bowie, the Rolling Stones และ Led Zeppelin เป็นต้น (MasterClass, 2021)

Covach & Flory (ibid.) ระบุว่ายุคป๊อปร่วมสมัยเริ่มตั้งแต่ทศวรรษ 2000 จนถึงปัจจุบัน ตัวแปรหลักที่แยกช่วงเวลานี้ออกเป็นยุคป๊อปร่วมสมัย คืออินเทอร์เน็ต เทคโนโลยีดิจิทัลและวัฒนธรรมสังคมออนไลน์ ที่มีผลต่อการผลิต เผยแพร่และจำหน่ายผลงานดนตรีที่เน้นการผลิตเชิงพาณิชย์ มีกลุ่มเป้าหมายกว้าง โดยเน้นกลุ่ม

ผู้ฟังวัยรุ่น มีดนตรีประเภท โมเดิร์นร็อก ฮิปฮอป และอิเล็กทรอนิกส์ มีนักร้องที่ได้รับความนิยม เช่น Taylor Swift, Coldplay, Arena Grande, Justin Bieber เป็นต้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทในเพลงสากลมีอยู่จำนวนหนึ่ง แต่แต่ละงานมีขอบเขตและวิธีวิจัยที่ต่างกันไป งานส่วนใหญ่มีลักษณะเฉพาะทาง เช่น มุ่งวิเคราะห์ศิลปินเฉพาะกลุ่ม แนวดนตรีเฉพาะสายประเภท หรือยุคสมัยใดสมัยหนึ่ง ตัวอย่างเช่น Matson (2019) ศึกษาารูปแบบสัมพันธ์บทในเพลงป๊อปและร็อกหลังปี 1965 โดยเน้นวิเคราะห์โครงสร้างการอ้างอิง เช่น การยืมทำนอง การคัดลอกโครงสร้าง การดัดแปลง และการสร้างงานใหม่จากต้นฉบับ เพลงที่ศึกษาอยู่ในช่วงปลายทศวรรษ 1960–1980 เช่น เพลงของ the Beatles และ David Bowie David Bowie โดยอธิบายว่าสัมพันธ์บทช่วยให้ศิลปินสร้างอัตลักษณ์ทางดนตรีอย่างไร และชี้ให้เห็นการขยายพรมแดนของความคิดสร้างสรรค์ในยุคที่อุตสาหกรรมดนตรีมีความเข้มแข็งมากขึ้น Outhwaite (2020) วิเคราะห์สัมพันธ์บท ในบทเพลงของ Kendrick Lamar โดยวิเคราะห์การอ้างอิงทางการเมือง ชนชาติ และวัฒนธรรมแอฟริกันอเมริกัน เช่น บทกวี เพลงยุค civil rights และสุนทรพจน์ทางสังคม และ Kawamoto (2005) ศึกษาการอ้างอิงและการดัดแปลงตัวบทในผลงานของ Keith Emerson โดยเฉพาะการผสมผสานระหว่างดนตรีคลาสสิกและร็อก (crossover) เช่น การดัดแปลงเพลงของ Bach, Bartók หรือคีตกวีคลาสสิกอื่น ๆ โดยวิเคราะห์กลไกทางเทคนิค เช่น โครงสร้างเมโลดี้ ฮาร์โมนี และการเรียบเรียงเสียงประสาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งสามงานมีจุดร่วมสำคัญ คือ มุ่งวิเคราะห์เฉพาะศิลปินหรือแนวดนตรีเฉพาะกลุ่ม ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง เป็นการศึกษาลักษณะสัมพันธ์บทแต่เพียงลักษณะเดียว และไม่ผสมผสานการศึกษาลักษณะสัมพันธ์บทและลักษณะทุติยบทเข้าด้วยกันในลักษณะที่เป็นการเปรียบเทียบข้ามยุคสมัย ซึ่งเป็นช่องว่างขององค์ความรู้ด้านนี้ งานวิจัยชิ้นนี้จึงพยายามเข้ามาเติมเต็มส่วนที่ขาด ผ่านการวิเคราะห์ทั้งสองลักษณะ ในประเภทของดนตรีสองยุคสมัย คือ คลาสสิกร็อกและป๊อปร่วมสมัย เพื่อให้เห็นพัฒนาการเชิงความหมายที่ชัดเจนระหว่างสองยุค

ระเบียบวิธีวิจัย

เกณฑ์การคัดเลือกเพลงในสองช่วงเวลาที่นำมาวิเคราะห์มีดังต่อไปนี้ (1) เนื้อเพลงมีลักษณะของสัมพันธ์บทและทุติยบทอย่างชัดเจน (2) เป็นเพลงที่ได้รับการเผยแพร่อย่างเป็นทางการและได้รับความนิยมโดยติดอันดับชาร์ตบิลบอร์ด และ (3) มีข้อมูลต้นฉบับ (hypotext) ที่สามารถระบุได้แน่ชัด เช่น วรรณกรรม บทละคร ภาพยนตร์ หรือเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์

เนื้อเพลงและนักร้องที่ใช้ในการวิเคราะห์ มีจำนวน 10 เพลง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่มหลักตามยุคทางดนตรี คือ ยุคคลาสสิกร็อก ได้แก่ *I Am the Walrus* ของ the Beatles (1967), *Sympathy for the Devil* ของ the Rolling Stones (1968), *1984* ของ David Bowie (1974), *Bohemian Rhapsody* ของ Queen (1975), *Heroes* ของ David Bowie (1977)

ยุคป๊อปร่วมสมัย ได้แก่ *Love Story* ของ Taylor Swift (2008), *Viva La Vida* ของ Coldplay (2008), *Wonderland* ของ Taylor Swift (2014), *7 Rings* ของ Ariana Grande (2019), *You should see me in a crown* ของ Billie Eilish (2018)

ผู้วิจัยคัดเลือกเพลงของ David Bowie และ Taylor Swift มากกว่าหนึ่งเพลง เนื่องจากนักร้องทั้งสองคนมี การสร้างสรรค์ผลงานที่สะท้อนการอ้างอิงและการดัดแปลงตัวบทย่างโดดเด่น

กรอบการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้แนวคิดเรื่องลักษณะสัมพันธ์บททั้งสี่ประเภทย่อย และลักษณะทุติยบททั้งหกประเภทย่อย ของ Genette (1997)

ขั้นตอนการเตรียม รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

1. รวบรวมเนื้อเพลงทั้งหมด 10 เพลง
2. ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อเพลงกับหลายแหล่ง เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนทางภาษา เช่น การสะกด คำซ้ำ หรือคำย่อ
3. วิเคราะห์เนื้อเพลงในแต่ละท่อนเบื้องต้นว่ามีการอ้างอิงถึงแหล่งใด
4. ศึกษาข้อมูลพื้นฐานของแต่ละเพลง เช่น ปีที่เผยแพร่ อัลบั้ม ตัวตนและบทสัมภาษณ์ในเพลงนั้นๆ ของศิลปิน เป็นต้น
5. สืบค้น ตัวบทต้นทาง (hypotext) ที่เพลงอ้างอิงถึงเพื่อยืนยัน เช่น วรรณกรรม ภาพยนตร์ หรือ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์
6. จำแนกประเภทความสัมพันธ์เชิงตัวบท ระบุลักษณะการดัดแปลง (Transformation Features) เช่น การเปลี่ยนโครงเรื่อง น้ำเสียง หรืออารมณ์จากต้นฉบับ และหน้าที่การอ้างอิง เช่น เพื่อเสียดสี ยกย่อง สร้างความหมายใหม่ เป็นต้น
7. เปรียบเทียบความเหมือนและ/หรือความแตกต่างของข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ของทั้งสองยุค

ผลการวิเคราะห์และอภิปรายผล

ตารางที่ 1 แสดงผลของการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

ศิลปิน	เพลง	ปีที่เผยแพร่	เนื้อเพลง	ต้นฉบับ/ที่มา	ลักษณะของสัมพันธภาพ*			ลักษณะทุติยบท**					
					การพาดพิง (allusion)	การอ้างโดยตรง (quotation)	การลอกเลียนแบบ (plagiarism)	การแปลงรูปแบบเปลี่ยนลีลา (travesty)	การแปลงรูปตัวบท (transposition)	การเลียนแบบถึงลัทธิเลียน (pastiche)	การเลียนแบบเชิงเสียดสี (caricature)	การลอกเลียนแบบ (forgery)	การแปลงรูปถึงลัทธิเลียน (Parody)
The Beatles	I Am The Walrus	1967	"I know thee well, a serviceable villain, As duteous to the vices of thy Mistress, As badness would desire."	Shakespeare, King Lear	/	/			/	/			
The Rolling Stones	Sympathy for The Devil	1968	"Please allow me to introduce myself I'm a man of wealth and taste I've been around for a long, long year Stole million man's soul an faith"	<i>The Master and Margarita</i> - Bulga Kov	/				/		/		
David Bowie	1984	1974	"They'll split your pretty cranium, and fill it full of air/ And tell you that you're eighty, but brother, you won't care."	1984 - Gorge Orwell	/				/				
Queen	Bohemian Rhapsody	1975	"I see a little silhouetto of a man, Scaramouche, Scaramouche, will you do the Fandango?"	Opera Style, Mythological name	/				/	/			
David Bowie	Heroes	1977	"We can be heroes, just for one day."	Berlin Wall Lovers (Real Event)	/				/				
Taylor Swift	Love Story	2008	"That you were Romeo, you were throwin' pebbles, And	<i>Romeo and Juliet</i> - Shakespeare	/				/				

ศิลปิน	เพลง	ปีที่เผยแพร่	เนื้อเพลง	ต้นฉบับ/ที่มา	ลักษณะของสัมพันธภาพ*			ลักษณะทุติยบท**					
					การพาดพิง (allusion)	การอ้างโดยตรง (quotation)	การลอกเลียนแบบ (plagiarism)	การแปลงรูปแบบเปลี่ยนลีลา (travesty)	การแปลงรูปตัวบท (transposition)	การเลียนเสียงล้อเลียน (pastiche)	การเลียนแบบเชิงเสียดสี (caricature)	การลอกเลียนแบบ (forgery)	การแปลงรูปใช้ล้อเลียน (Parody)
			my daddy said, "Stay away from Juliet"										
Coldplay	Viva La Vida	2008	"I used to rule the world."	Biblical King David, French Revolution	/				/				
Taylor Swift	Wonderland	2014	"Flashing lights and we, Took a wrong turn and we, Fell down a rabbit hole, You held on tight to me"	Alice's Adventures in Wonderland – Lewis Carroll	/					/			
Ariana Grande	7 Rings	2019	"Lashes and diamonds, ATM machines, Buy myself all of my favorite things"	My Favorite Things - Rodgers & Hammerstein	/	/		/					
Billie Eilish	You Should See Me in A Crown	2018	"You should see me in a crown."	Sherlock (BBC) - Moriarty line	/	/					/		

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ลักษณะสัมพันธภาพและทุติยบท

ผลการวิเคราะห์ลักษณะสัมพันธภาพ

การวิเคราะห์ข้อมูลพบลักษณะสัมพันธภาพเป็นองค์ประกอบที่ปรากฏอยู่ในทุกเพลง โดยพบประเภทการพาดพิง (allusion) มากที่สุด รองลงมาคือการอ้างโดยตรง (quotation) และไม่พบการลอกเลียนแบบ (plagiarism)

1. การพาดพิง (allusion) พบในเนื้อเพลงทั้ง 10 เพลง โดยการพาดพิงมีหลายระดับ ตั้งแต่การใช้ชื่อการนำฉากบางส่วนมาอ้างถึง ไปจนถึงการใช้สัญลักษณ์ที่เกี่ยวข้องกับต้นฉบับ การพาดพิงอาจไม่ปรากฏในรูปแบบของคำพูดตรง ๆ แต่ก็เพียงพอให้ผู้ฟังที่รู้จักงานต้นทางสามารถทำความเข้าใจได้ทันที การใช้ลักษณะการพาดพิงของศิลปินในแต่ละเพลงสามารถมองได้ว่าเป็นวิธีการสื่อสารที่อาศัยความรู้ร่วมกัน ระหว่างผู้สร้างและผู้รับสาร เพื่อขยายความหมายของเนื้อเพลงให้มีชั้นเชิงมากขึ้น ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1: *Love Story* ของ Taylor Swift (2008)

เพลง *Love Story* ที่ประพันธ์และขับร้องโดย Taylor Swift มีเนื้อหาเล่าเรื่องความรักของชายหญิงที่ต้องเผชิญอุปสรรคจากครอบครัว โดยได้แรงบันดาลใจและพาดพิงถึงเรื่องราวความรักไม่สมหวังของโรมิโอและจูเลียต ตัวละครจากบทประพันธ์โศกนาฏกรรมของเชกสเปียร์ ลักษณะการพาดพิงในเพลงนี้ปรากฏจากเนื้อเพลง “That you were Romeo, you were throwin' pebbles, And my daddy said, “Stay away from Juliet” นอกเหนือไปจากชื่อเพลง *Love Story* แล้ว การใช้ชื่อตัวละครและสถานการณ์รักต้องห้ามเช่นนี้ทำให้ผู้ฟังทราบได้ทันทีว่ามาจากต้นฉบับใด และหากผู้ฟังทราบเนื้อหาของต้นฉบับมาก่อน ก็จะมีความรู้สึกร่วมกับความรักที่ถูกขัดขวางตามแบบต้นฉบับ อย่างไรก็ตามเนื้อเพลงจะอย่างมีความสุข ต่างไปจากเนื้อหาของบทประพันธ์ต้นฉบับ

ตัวอย่างที่ 2: *Sympathy for the Devil* ของ the Rolling Stones (1968)

เพลง *Sympathy for the Devil* ที่ประพันธ์โดย มิค แจ็กเกอร์ นักร้องนำของวง the Rolling Stones เป็นบทเพลงที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากวรรณกรรมแฟนตาซีเรื่อง *The Master and Margarita* ที่ประพันธ์โดย มิคาอิล บัลคาซอฟ (1928-1940) นักเขียนชาวรัสเซีย ที่มีเนื้อหาเสียดสีและสะท้อนสภาพสังคมและการเมืองของรัสเซีย ผ่านตัวละครหลักที่ตัวแทนของความดี (พระเจ้า) และความชั่ว (ปิศาจหรือซาตาน) (Thomas, 2026) ลักษณะการพาดพิงปรากฏในเนื้อเพลง “Please allow me to introduce myself, I’m a man of wealth and taste, I’ve been around for a long, long year, Stole million man’s soul and faith” ที่มาจากการแนะนำตัวของตัวละครปิศาจ การอ้างอิงถึงตัวบทเดิมในลักษณะที่ศิลปินนำตัวบทเดิมมาตีความใหม่เพื่อวิพากษ์ประเด็นเรื่องความเป็นปิศาจที่เป็นธรรมชาติของมนุษย์ ชาติและมีส่วนให้เกิดเหตุการณ์ร้าย ๆ ในอดีต (Hopper, 2022)

2. การอ้างโดยตรง (quotation) พบใน 3 เพลง ลักษณะนี้ชัดเจนกว่าการพาดพิงเพราะศิลปินใช้ถ้อยคำของต้นฉบับโดยตรง ทำให้เกิดการรับรู้ทันทีว่าบทเพลงสัมพันธ์กับตัวบทใด การอ้างคำตรงเป็นรูปแบบที่ให้น้ำหนักกับความหมายของต้นฉบับมาก เนื่องจากข้อความนั้นมักมีความสำคัญหรือความโดดเด่นในงานเดิม

ตัวอย่างที่ 3: *You should see me in a crown* ของ Billie Eilish (2018)

เพลง *You should see me in a crown* ของ Billie Eilish เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ชัดของการนำถ้อยคำจากต้นฉบับมาใช้อย่างตรงตัว โดยประโยค “You should see me in a crown” ที่ปรากฏในชื่อเพลงและเป็นท่อนสำคัญในเนื้อร้องนั้น ถูกยกมาจากคำพูดของตัวละครหลักตัวหนึ่งคือ ศาสตราจารย์ เจมส์ มอไรอาร์ทีย์ ตัวละครหลักที่เป็นผู้อยู่เบื้องหลังอาชญากรรมต่าง ๆ ในตอน “The Reichenbach Fall” ที่เป็นตอนสุดท้ายของซีรีส์ที่สองของซีรีส์สืบสวนสอบสวนเรื่อง *Sherlock* ที่ออกฉายในปี 2012 (imdb.com, n.d.) โดยไม่มีการเปลี่ยนรูปแบบของภาษา ประโยคดังกล่าวในต้นฉบับถูกใช้ในช่วงที่มอไรอาร์ทีย์ กำลังแสดงความเหนือกว่าต่อเชอร์ล็อก โดยบอกเป็นนัยว่าหากใครได้เห็นเขาในฐานะผู้สวมมงกุฎ จะเข้าใจถึงอำนาจและการควบคุมสถานการณ์ที่เขาถืออยู่ในขณะนั้น และการอ้างโดยตรงจากตัวบทเดิม ทำให้ผู้ฟังที่รู้จักต้นฉบับสามารถเชื่อมโยงบริบทและน้ำหนักทางอารมณ์ของคำพูดเดิมเข้าสู่เพลงใหม่ได้ทันที สำหรับ Billie Eilish ใช้ถ้อยคำนี้เป็นการตั้ง

สัญลักษณ์ของอำนาจ (มงกุฎ) จากต้นฉบับเข้ามาเพื่อกำหนดน้ำเสียงของเพลง จุดเด่นจึงอยู่ที่การนำคำพูดที่มีความหมายชัดเจน มาใช้ในบริบทใหม่เพื่อสร้างความเข้มแข็งและความมั่นใจในเชิงสัญลักษณ์

ตัวอย่างที่ 4: *I am the walrus* ของ the Beatles(1967)

เพลง *I am the walrus* ประพันธ์โดย จอห์น เลนนอน (1967) นักร้องและนักดนตรีวง the Beatles เป็นเพลงที่ได้รับแรงบันดาลใจมาจากกลอนที่มีชื่อว่า *The Walrus and The Carpenter* ที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมเยาวชนแฟนตาซีเรื่อง *Through the Looking-Glass* ประพันธ์โดย Lewis Carroll (1871) ผู้ประพันธ์วรรณกรรมเรื่อง *Alice's Adventure in Wonderland* วรรณกรรมเรื่อง *Through the Looking-Glass* มีลักษณะของความต่อต้านอำนาจองค์กร และสังคมทุนนิยม นอกจากนี้ ส่วนหนึ่งของเนื้อเพลง “I know thee well, a serviceable villain, As duteous to the vices of thy Mistress, As badness would desire” เป็นการอ้างโดยตรงมาจากบทสนทนาระหว่างตัวละครสองตัวในองค์ที่สี่ ฉากที่หก ของละครเวทีโศกนาฏกรรมเรื่อง *King Lear* ที่ประพันธ์โดย William Shakespeare (1605) (Kemp, 2022) ที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของครอบครัว อำนาจ การหลงผิด (wisdomlib.org, n.d.) โดยเนื้อเพลงที่อ้างโดยตรง เป็นการที่ผู้ประพันธ์เพลงใส่บทสนทนานี้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อเพลง หลังจากได้รับฟังการออกอากาศของละครเรื่องดังกล่าวทางวิทยุ โดยมีจุดประสงค์ให้เนื้อหาของเพลงแสดงความไร้เหตุผล สอดคล้องกับเนื้อหาของการต่อต้านอำนาจและสังคมทุนนิยม และทำให้นักวิจารณ์และแฟนเพลงของวงสับสนกับความหมายของเนื้อเพลง

ผลการวิเคราะห์ลักษณะทุติยบท

Genette อธิบายว่าลักษณะทุติยบทเป็นความสัมพันธ์ที่ตัวบทใหม่ดัดแปลงหรือนำโครงเรื่อง รูปแบบ หรือน้ำเสียงจากต้นฉบับมาใช้โดยไม่จำเป็นต้องอ้างถึงโดยตรง ทำให้ความหมายของงานใหม่อาจคล้ายหรือแตกต่างจากต้นฉบับอย่างมาก จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบลักษณะย่อย 4 ประเภทตามลำดับจำนวนที่พบ ได้แก่ การแทนที่ตัวบท (transposition) การเลียนแบบไม่เสียดสี (pastiche) การเลียนแบบเปลี่ยนลีลา (travesty) และการเลียนแบบขยายเชิงเสียดสี (caricature) โดยไม่พบการเลียนแบบต้นฉบับอย่างใกล้เคียงที่สุด (forgery) และการล้อเลียน (parody)

1. การแปลงรูปตัวบท (transposition) เป็นประเภทที่พบมากที่สุด จำนวน 7 เพลง ลักษณะนี้เป็นการนำแก่นสารของงานเดิมมาปรับให้เข้ากับบริบทใหม่ ทำให้เรื่องราวเดิมมีความร่วมสมัยหรือเกิดมุมมองใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม

ตัวอย่างที่ 5: *Love Story* ของ Taylor Swift (2008)

เพลง *Love Story* ของ Taylor Swift เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนของลักษณะการแทนที่ตัวบท ตามแนวคิดของ Genette ที่หมายถึงการนำโครงเรื่องหรือตัวแบบจากงานเดิมมาดัดแปลงให้เกิดความหมายใหม่ ในกรณีนี้ผู้ประพันธ์เพลงเลือกใช้โครงเรื่องโรมิโอแอนด์จูเลียต ที่ประพันธ์โดยวิลเลียม เชกสเปียร์ มาเป็นต้นฉบับ โดยเฉพาะมิติของความรักที่ถูกขัดขวาง ซึ่งเป็นธีมสำคัญในบทประพันธ์ต้นฉบับ ลักษณะดังกล่าวพบในช่วงต้น

ของเนื้อเพลง คือ “That you were Romeo, you were throwin’ pebbles And my daddy said, ‘Stay away from Juliet’” ซึ่งการปรากฏของชื่อโรมิโอและจูเลียตในเนื้อเพลงช่วยสร้างภาพเดียวกับต้นฉบับในประเด็นความรักที่ถูกครอบครัวขัดขวาง โดยผู้ประพันธ์ใช้สถานการณ์คล้ายกันเพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจบริบทความสัมพันธ์ของตัวละครในเพลงอย่างรวดเร็ว และเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงทางอารมณ์กับบทประพันธ์เดิม

อย่างไรก็ตามเนื้อเพลงได้ปรับตอนจบให้เป็นสุนาฏกรรมอันต่างไปจากการจบแบบโศกนาฏกรรมของต้นฉบับ โดยปรากฏในเนื้อเพลงที่ว่า “He knelt to the ground and pulled out a ring And said, ‘Marry me, Juliet, you’ll never have to be alone. I talked to your dad, go pick out a white dress.’” ท่อนนี้สะท้อนการพลิกโครงเรื่องดั้งเดิมจากโศกนาฏกรรมให้กลายเป็นการขอแต่งงานและการได้รับการยอมรับจากครอบครัว ซึ่งทำให้เพลงมีบทสรุปที่แตกต่างจากต้นฉบับโดยตรง การเปลี่ยนตอนจบเช่นนี้ทำให้ผู้ฟังรับรู้ว่าเพลงไม่ได้เพียงเล่าเรื่องเดิม แต่เป็นการตีความและสร้างลักษณะทุติยบทที่มีโทนใหม่และความหมายใหม่

ตัวอย่างที่ 6: 1984 ของ David Bowie (1974)

การดัดแปลงเรื่องให้เข้ากับบริบทใหม่ พบได้ในเพลง 1984 ของ David Bowie ในยุคคลาสสิกร็อก ซึ่งมีการนำโครงเรื่องและโลกทัศน์แบบดิสโทเปีย (Dystopia) จากนิยายเรื่อง 1984 ของ George Orwell มาใช้เป็นฐานในการสร้างงานใหม่ ปรากฏผ่านท่อนเนื้อเพลง “They’ll split your pretty cranium, and fill it full of air, And tell you that you’re eighty, but brother, you won’t care, You’ll be shooting up on anything, tomorrow’s never there, Beware the savage lure, Of 1984” โดยศิลปินมีการนำตัวบทเดิมมาตีความใหม่แต่ยังสอดคล้องกับแก่นของวรรณกรรมที่สะท้อนการล่อลวงบิดเบือนและการล้างสมอง เพื่อสะท้อนสังคมที่ถูกควบคุมและวิพากษ์ประเด็นเรื่องอำนาจ ซึ่งเป็นลักษณะเด่นของเพลงยุคคลาสสิกร็อกที่มักใช้การดัดแปลงตัวบทเดิมเพื่อสะท้อนสภาพแวดล้อมทางสังคมและการเมืองอันเข้มข้นในขณะนั้น (Ferrier, 2023)

2. การเลียนแบบเชิงล้อเลียน (pastiche) หมายถึงการเลียนแบบรูปแบบหรือสไตล์ของงานเดิมโดยไม่ใช่ว่าการเสียดสี ลักษณะนี้มักสะท้อนความชื่นชมหรือการทดลองเชิงศิลปะมากกว่าการวิพากษ์ จากการวิเคราะห์พบเนื้อเพลงจำนวน 3 เพลงที่แสดงลักษณะการเลียนแบบนี้ ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 7: Bohemian Rhapsody ของ Queen (1975)

เพลง *Bohemian Rhapsody* ประพันธ์โดย เฟรเดอริก เมอร์คิวรี นักร้องนำของ Queen มีเนื้อหาในเชิงแฟนตาซีที่ผู้ประพันธ์ต้องการให้ผู้ฟังได้ตีความหมายของเนื้อหาตามจินตนาการของตนเอง (Chilton, 2026) มีการเลียนแบบรูปแบบของโอเปร่าในหลายส่วน ทั้งด้านเสียงประสาน โครงสร้างเพลง และการใช้ตัวละครเชิงสัญลักษณ์ มีความโดดเด่นด้วยโครงสร้างที่ซับซ้อนและการนำเสนอในรูปแบบร็อกโอเปร่าที่ร้อยเรียงเรื่องราวแฟนตาซีเข้าด้วยกัน (Kreps, 2023) แม้จะไม่ได้ดัดแปลงเนื้อหาโดยตรงจากโอเปร่าเรื่องใด แต่ลักษณะการนำเสนอคล้ายกับการแสดงละครเวทีมากกว่าบทเพลงร็อกทั่วไป จึงถือว่ามีลักษณะการเลียนแบบไม่เสียดสีทั้ง

ในด้านเนื้อหาและการนำเสนอ เห็นได้จากเนื้อเพลงที่ว่า “I see a little silhouette of a man, Scaramouche, Scaramouche, will you do the Fandango?” แสดงถึงการนำตัวละครและองค์ประกอบจากวัฒนธรรมโอเปร่าและตัวละครตลกในวัฒนธรรมละครเวทีของอิตาลี (Scaramouche) รวมถึงการเต้นแบบ Fandango ในวัฒนธรรมสเปน (Merriam-Webster, n.d.) มาเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อเพลง ซึ่งช่วยสร้างบรรยากาศคล้ายฉากในละครเวที นอกจากนี้ ท่อนร้องประสาน “Galileo, Galileo, Galileo Figaro magnifico!” เป็นการเลียนแบบการใช้เสียงคอรัสในลักษณะของการร้องแนวโอเปร่า เป็นการนำเสนอที่ทำให้เหมือนการแสดงสดมากขึ้น ซึ่งถือเป็นการเลียนแบบไม่เสียสติด้วยเช่นกัน

ตัวอย่างที่ 8: *Wonderland* ของ Taylor Swift (2014)

เพลง *Wonderland* ประพันธ์โดย Taylor Swift (2014) มีเนื้อหาเลียนแบบบรรยากาศ สัญลักษณ์และสไตล์การเล่าเรื่องของวรรณกรรมเรื่อง *Alice’s Adventures in Wonderland* ของ ลูวิส แครอล (1865) ไม่ได้เน้นการดัดแปลงโครงเรื่อง แต่เป็นการหยิบยืมบรรยากาศความเหนือจริง นั่นคือ ความสับสน และการหลงทางในดินแดนมหัศจรรย์มาเลียนแบบเป็นสไตล์ของเพลง เพื่อสะท้อนภาพของความสัมพันธ์ที่ซับซ้อนและควบคุมไม่ได้ เห็นได้จากส่วนหนึ่งของเนื้อเพลงที่ว่า “Flashing lights and we, Took a wrong turn and we, Fell down a rabbit hole, You held on tight to me” ซึ่งทำให้ผู้รับสารสามารถนึกถึงฉากเริ่มต้นของวรรณกรรมต้นฉบับ ที่อลิซตกลงไปในโพรงกระต่าย แต่ในขณะเดียวกันเนื้อเพลงปรับให้เป็นการตกลงไปในโพรงด้วยกันสองคน ไม่ใช่คนเดียวเหมือนกับต้นฉบับ และบรรยายถึงความสัมพันธ์ของคนสองคนที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีความไม่มั่นคงและจบลงด้วยการแยกทางกันที่เปรียบเสมือนการตกลงไปโพรงกระต่ายไปสู่ในดินแดนมหัศจรรย์ (TaylorDecoded, 2025)

3. การเลียนแบบเชิงเสียดสี (Caricature) ซึ่งเป็นการขยายคุณลักษณะบางอย่างของต้นฉบับให้เด่นชัดหรือเกินจริงเพื่อสร้างอารมณ์หรือภาพลักษณ์ใหม่ จากการวิเคราะห์พบการเลียนแบบขยายเชิงเสียดสี 2 เพลง ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ 9: *You should see me in a crown* ของ Billie Eilish (2018)

เพลง *You should see me in a crown* ของ Billie Eilish ที่มีลักษณะสัมพันธ์แบบการอ้างคำตรงดั่งที่กล่าวถึงในตัวอย่างที่ 3 ว่าเนื้อเพลงนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากซีรีส์สอบสวนเรื่อง Sherlock ตอนที่ จิม โมไรอาตีตัวละครร้ายขโมยมงกุฎไป ผู้ประพันธ์เพลงได้เลียนแบบต้นฉบับในแบบขยายเชิงเสียดสี ด้วยการเปรียบเทียบตัวเองเป็นตัวละครตัวร้าย ที่มีและใช้อำนาจของตัวเอง (Schiller, 2018) และอาจหมายถึงการมีอำนาจควบคุมความสัมพันธ์ ไม่ยอมให้อีกฝ่ายหนึ่งมีอำนาจเหนือตนเอง (billieeilish.fandom.com, n.d.) โดยสังเกตได้จากเนื้อเพลงที่ว่า “Watch me make ’em bow, One by one by one” ซึ่งต่างจากตัวละครโมไรอาตีที่เป็นผู้บังคับการอยู่เบื้องหลัง ดังนั้นบุคลิกลักษณะที่ปรากฏในเพลงจึงมีระดับความเข้มข้นและความเหนือกว่าต้นฉบับมากขึ้นในเชิงสัญลักษณ์ ซึ่งตรงกันกับลักษณะของการเลียนแบบชนิดนี้ ที่เป็นการขยายคุณลักษณะเดิมให้เด่นชัดและรุนแรงขึ้นกว่าต้นฉบับ

4. การแปลงรูปแบบเปลี่ยนลีลา (Travesty) หมายถึงการนำงานเดิมมาดัดแปลงให้มีโทนที่เบาลง หรือมีลักษณะตรงข้ามกับต้นฉบับ เช่น จากความไร้เดียงสาไปสู่ความทำทนายหรือเสียดสี ผลการวิเคราะห์พบ 1 เพลง ได้แก่

ตัวอย่างที่ 10: *7 Rings* ของ Ariana Grande (2019)

เพลง *7 Rings* ของ Ariana Grande แสดงลักษณะของการแปลงรูปแบบเปลี่ยนลีลา จากการนำทำนองจากเพลง *My Favorite Things* ซึ่งแต่งโดย Richard Rodgers และ Oscar Hammerstein II สำหรับใช้ในละครเพลง *The Sound of Music* (1959) มาดัดแปลงใหม่ในบริบทดนตรีฮิปปี้ที่แสดงแตกต่างจากต้นฉบับอย่างสิ้นเชิง (Gonzales, 2019) โดย *My Favorite Things* เป็นเพลงที่มีโทนอบอุ่นและสดใส ถ่ายทอดภาพของสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ที่ช่วยปลอบประโลมใจ เช่น “raindrops on roses” หรือ “whiskers on kittens” ซึ่งสะท้อนความไร้เดียงสาและความเรียบง่ายของชีวิต (rodgersandhammerstein.com, n.d.) เมื่อ อารีอานา นำทำนองนี้มาใช้ เธอเปลี่ยนบรรยากาศของเพลงด้วยการแทนที่ภาพความสุขเรียบง่ายในต้นฉบับด้วยความมั่งคั่ง ความมีอิสระ และการใช้ชีวิตอย่างหรูหรา เช่น เนื้อเพลงที่ระบุว่า “Lashes and diamonds, ATM machines, Buy myself all of my favorite things” หรือ “I see it, I like it, I want it, I got it.” เนื้อหาเหล่านี้ทำให้เพลงมีน้ำเสียงที่มั่นใจ กล้าแสดงออก และให้ภาพตัวตนแบบผู้หญิงสมัยใหม่ที่มีอำนาจทางการเงิน ซึ่งแตกต่างจากความอ่อนโยนของต้นฉบับอย่างชัดเจน การเปลี่ยนโทนด้วยวิธีนี้สอดคล้องกับลักษณะการเลียนแบบเปลี่ยนลีลา เพราะเป็นการนำงานที่มีบรรยากาศอ่อนโยนและไร้เดียงสา มาตีความใหม่ให้มีท่าทีเข้มแข็งและร่วมสมัยมากขึ้น

การเปรียบเทียบลักษณะสัมพันธ์บทและทุติยบทระหว่างยุคคลาสสิกหรือกึ่งและป๊อปร่วมสมัย

จากผลการศึกษาพบว่า ทั้งยุคคลาสสิกหรือกึ่งและยุคป๊อปร่วมสมัยต่างใช้ลักษณะสัมพันธ์บทเป็นกลไกสำคัญในการสร้างความหมายของเพลง กล่าวคือ ศิลปินทั้งสองยุคล้วนพึ่งพาการอ้างอิงตัวบทเดิม เช่น วรรณกรรม ภาพยนตร์ หรือเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ เพื่อเพิ่มชั้นเชิงและความเชื่อมโยงทางความหมาย ทำให้เพลงไม่เพียงข้อความโดดเด่น แต่ยังสัมพันธ์กับคลังความรู้ร่วมของผู้ฟัง สอดคล้องกับแนวคิดของ Genette ที่มองว่าตัวบทใหม่ย่อมดำรงอยู่ผ่านความสัมพันธ์กับตัวบทก่อนหน้า

จากการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบความแตกต่างด้านวัตถุประสงค์และลักษณะของการอ้างอิงตัวบทที่สะท้อนโลกทัศน์ของศิลปินในสองช่วงเวลา โดยเนื้อเพลงในยุคคลาสสิกหรือกึ่ง มักนำตัวบทเดิมที่ได้รับการยกย่องว่ามีความคลาสสิกหรือมีคุณค่า เช่น บทละครเวที วรรณกรรม เหตุการณ์ประวัติศาสตร์ เหตุการณ์ร่วมสมัย หรือสัญลักษณ์ทางศาสนาและสังคม มาอ้างอิง แปลงรูปและหรือเลียนแบบ มีการตีความใหม่เพื่อวิพากษ์ประเด็นสังคมการเมืองเศรษฐกิจ เช่น การใช้และการต่อต้านอำนาจรัฐและองค์กร การควบคุมสังคม ระบบทุนนิยม อุดมการณ์และความขัดแย้งทางการเมือง ตัวอย่างเช่น David Bowie ใช้โครงโลกดิสโทเปียของ George Orwell ในเพลง 1984 เพื่อสะท้อนสภาพสังคมที่ถูกกำกับควบคุม the Rolling Stones อ้างอิงปิศาจจากวรรณกรรมเรื่อง *The Master and Margarita* ในเพลง *Sympathy for the Devil* เพื่อวิจารณ์ธรรมชาติด้านลบของมนุษยชาติ และ the Beatles จากเพลง *I am the walrus* ที่สะท้อนการต่อต้านระบบทุนนิยม การ

ล่อลวงจากบทละครเวทีเรื่อง King Lear ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ อาจกล่าวได้ว่าเพลงคลาสสิกร็อกมักมีเนื้อหาที่มุ่งสู่โลกภายนอก ใช้เพลงเป็นพื้นที่วิจารณ์สังคมและตั้งคำถามต่อโครงสร้างอำนาจ และใช้ตัวบทเดิมเพื่อสะท้อนสภาพแวดล้อมทางสังคม เศรษฐกิจและการเมืองของยุคทศวรรษที่ 50 ถึง 90 ที่ส่วนหนึ่งยังความขัดแย้งทางระบบการเมืองแบบเสรีนิยมประชาธิปไตยและสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ สงครามเวียดนาม และบรรยากาศของสงครามเย็น ที่ทำให้เกิดแนวคิดต่อต้านสงคราม การเกิดขึ้นของกลุ่มบุปผาชน เป็นต้น

ในทางตรงกันข้าม ข้อมูลจากเพลงในยุคป๊อปร่วมสมัย มักใช้สัมพันธ์จากวัฒนธรรมมวลชนที่ผู้ฟังคุ้นเคย เช่น นิยายเยาวชน ซีรีส์โทรทัศน์ หรือละครเวที ตัวบทเหล่านี้ถูกนำมาใช้เพื่อเล่าเรื่องส่วนตัว ความรัก ความสัมพันธ์ ความมั่นใจในตนเอง มีการสะท้อนประสบการณ์จริง การสร้างบุคลิกและอัตลักษณ์ของศิลปิน มีการใช้ตัวบทเดิมเป็นทรัพยากรในการสร้างภาพลักษณ์และความสัมพันธ์ทางอารมณ์กับผู้ฟัง มากกว่าการวิพากษ์โครงสร้างสังคมโดยตรง เช่น การเล่าเรื่องความสัมพันธ์แบบคู่รักของ Taylor Swift ที่นำโครงเรื่องโรมีโอ แอนด์จูเลียต มาปรับเป็นมุมมองส่วนตัวในเพลง Love Story Ariana Grande นำ My Favorite Things มาดัดแปลงเป็นเรื่องราวที่แสดงความมั่งคั่งและการมีอำนาจของตัวเองที่อาจมีแรงบันดาลใจมาจากการแยกทางกับแฟนหนุ่ม ในเพลง 7 Rings หรือ Billie Eilish ที่ใช้ลักษณะของตัวละครร้าย Jim Moriarty เพื่อสร้างภาพลักษณ์มีอำนาจและทรงพลังในแบบเฉพาะของตนเอง ซึ่งต่างไปจากผลวิเคราะห์ที่ได้จากเนื้อเพลงในยุคคลาสสิกร็อก ซึ่งความแตกต่างดังกล่าว อาจเป็นผลจากสภาพสังคมการเมืองที่เปลี่ยนไปและมีเสถียรภาพมากขึ้น การเติบโตของระบบเสรีนิยมประชาธิปไตย และการเสื่อมถอยของระบบสังคมนิยมคอมมิวนิสต์ การแพร่หลายของระบบทุนนิยมและการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบออนไลน์ที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว ที่อาจส่งผลให้ผู้คนหันมาสนใจในความเป็นตัวตนมากขึ้น

สรุปผลการศึกษา ข้อจำกัดและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ได้วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ลักษณะสัมพันธ์บทและทฤษฎีบทของบทเพลงในสองยุคสมัย คือยุคคลาสสิกร็อกและป๊อปร่วมสมัยจำนวนทั้งสิ้น 10 เพลง โดยพบทั้งลักษณะการเชื่อมโยงกับตัวบทเดิมทั้งในลักษณะสัมพันธ์บทและลักษณะทฤษฎีบท และเพื่อเปรียบเทียบลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทของบทเพลงในสองยุคสมัย โดยพบว่ายุคคลาสสิกร็อกอยู่ในสมัยที่เพลงใช้การอ้างอิงตัวบทเดิมเพื่อแสดงอุดมการณ์ทางสังคม ตามลักษณะของสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง ส่วนยุคป๊อปร่วมสมัยมีการอ้างอิงตัวบทเดิมเพื่อนำเรื่องตัวตน ความเป็นส่วนตัว การสร้างอัตลักษณ์ ที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจดิจิทัลและโซเชียลมีเดีย จึงอาจกล่าวได้ว่า ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทเป็นกลไกที่ยืดหยุ่นสูง สามารถรับใช้เป้าหมายต่างกันตามบริบททางสังคมวัฒนธรรม กล่าวคือ ตัวบทเดิมหนึ่งเดียวกันอาจถูกใช้เพื่อต่อต้านอำนาจในยุคหนึ่ง และเพื่อสร้างตัวตนในอีกยุคหนึ่งได้ สิ่งนี้สะท้อนว่าความหมายของสัมพันธ์บทไม่ได้อยู่ที่ตัวบทต้นทางเพียงอย่างเดียว แต่อยู่ที่การเลือกใช้ใหม่ของศิลปินในบริบทสังคมแต่ละสมัย ลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทจึงมิได้เปลี่ยนเพียงรูปแบบ แต่เปลี่ยนหน้าที่ทางวัฒนธรรมจากเครื่องมือวิจารณ์สังคมในอดีต มาเป็นเครื่องมือสร้างอัตลักษณ์ในวัฒนธรรมร่วมสมัย

ข้อจำกัดในการศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ใช้ข้อมูลจากเนื้อเพลงทั้งสิ้น 10 เพลง ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างข้อมูลที่น้อย ผลการศึกษาจึงไม่สามารถใช้อ้างว่าเป็นปรากฏการณ์โดยทั่วไปได้ นอกจากนี้ การเปรียบเทียบระหว่างสองยุคสมัย และสองประเภทอาจไม่สามารถชี้ให้เห็นความเหมือนและ/หรือความแตกต่างในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทได้ชัดเจน ในประเด็นกรอบการวิเคราะห์ ผู้วิจัยพบว่าการแบ่งประเภทลักษณะทิวทัศน์ทาจมีความคาบเกี่ยว และทับซ้อนกัน อย่างที่ Genette (1997) กล่าวไว้ ซึ่งอาจมีผลต่อการจำแนกประเภทที่ชัดเจนได้

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาต่อไป อาจมีการเพิ่มจำนวนตัวอย่างข้อมูล หรือการเปรียบเทียบประเภทเพลงใดประเภทหนึ่งข้ามยุคสมัยเพื่อวิเคราะห์ความเหมือนและ/หรือความแตกต่างของลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท

บรรณานุกรม

เจริญพงศ์ ศรีสกุล. (2550). *การออกแบบเนื้อหาส่วนควบและส่วนขยายในสื่อวีดิทัศน์* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). Retrieved April 29, 2026, from <https://digiverse.chula.ac.th/Info/item/dc:24760>.

Billie Eilish Wiki. (n.d.). *You should see me in a crown*. Fandom. Retrieved April 29, 2026, from https://billieeilish.fandom.com/wiki/%E2%80%8BYou_should_see_me_in_a_crown.

Bowie, D. (1974). 1984 [Song]. On *Diamond dogs*. RCA.

Bowie, D. (1977). Heroes [Song]. On *"Heroes"*. RCA.

Carroll, L. (1865). *Alice's adventures in wonderland*. Macmillan.

Chilton, M. (2026). *'Bohemian Rhapsody': The Story Behind Queen's Rule-Breaking Classic Song*. uDiscover Music. Retrieved April 29, 2026, from <https://www.udiscovermusic.com/stories/queen-bohemian-rhapsody-song-history/>.

Clayton, M., Herbert, T., & Middleton, R. (Eds.). (2003). *The cultural study of music: A critical introduction*. Routledge.

- Coldplay. (2008). Viva la vida [Song]. On *Viva la vida or death and all his friends*. Parlophone.
- Covach, J., & Flory, A. (2018). *What's that sound?: An introduction to rock and its history* (5th ed.). W. W. Norton & Company.
- Eilish, B. (2018). You should see me in a crown [Song]. On *When we all fall asleep, where do we go?*. Darkroom; Interscope.
- Far Out Magazine. (n.d.). *Four David Bowie songs inspired by George Orwell*. Retrieved April 29, 2026, from <https://faroutmagazine.co.uk/four-david-bowie-songs-inspired-by-george-orwell/>.
- Far Out Magazine. (n.d.). *Literary references in The Beatles' 'I am the walrus'*. Retrieved April 29, 2026, from <https://faroutmagazine.co.uk/literary-references-in-beatles-i-am-the-walrus/>.
- Ferrier, A. (2023). *The four David Bowie songs inspired by George Orwell*. Far Out Magazine. Retrieved April 29, 2026, from <https://faroutmagazine.co.uk/four-david-bowie-songs-inspired-by-george-orwell/>.
- Genette, G. (1997). *Palimpsests: Literature in the second degree* (C. Newman & C. Doubinsky, Trans.). University of Nebraska Press. (Original work published 1982).
- Gonzales, E. (2019). *The True Story Behind Ariana Grande's New Hit, "7 Rings"*. Harper's Bazaar. Retrieved April 29, 2026, from <https://www.harpersbazaar.com/culture/art-books-music/a25948050/ariana-grande-7-rings-lyrics-meaning/>.
- Grande, A. (2019). 7 rings [Song]. On *Thank u, next*. Republic.
- Hopper, A. (2022). *Behind the Meaning of The Rolling Stones' "Sympathy For the Devil"*. American Songwriter. Retrieved April 29, 2026, from <https://americansongwriter.com/behind-the-meaning-rolling-stones-sympathy-for-the-devil/>.
- IMDb. (n.d.). *The Reichenbach fall* [TV series episode]. Retrieved April 29, 2026, from <https://www.imdb.com/title/tt1942614>.

- Kawamoto, A. (2005). *Forms of intertextuality: Keith Emerson's development as a "crossover" musician* [Doctoral dissertation, University of North Carolina at Chapel Hill]. Carolina Digital Repository.
- Kemp, S. (2022). *Exploring the literary references in The Beatles 'I Am The Walrus'*. Far Out Magazine. Retrieved April 29, 2026, from <https://faroutmagazine.co.uk/literary-references-in-beatles-i-am-the-walrus/>.
- Kreps, D. (2023). 10 operatic facts about 'Bohemian Rhapsody'. Mental Floss. Retrieved April 29, 2026, from <https://www.mentalfloss.com/article/70634/10-operatic-facts-about-bohemian-rhapsody>
- MasterClass. (2021). *Classic rock guide*. MasterClass. Retrieved April 29, 2026, from <https://www.masterclass.com/articles/classic-rock-guide>.
- Matson, C. (2019). *Intertextuality in popular music after 1965* [Doctoral dissertation, University of Minnesota]. University of Minnesota Digital Conservancy.
- Merriam-Webster. (n.d.). Fandango. In *Merriam-Webster.com dictionary*. Retrieved April 29, 2026 from <https://www.merriam-webster.com/dictionary/fandango>.
- Orwell, G. (1949). 1984. Secker & Warburg.
- Outhwaite, C. (2020). "You crossed my mind ... before?": An intertextual analysis of songs from 'To Pimp A Butterfly' [Honours thesis, Edith Cowan University]. Edith Cowan University Research Online.
- Queen. (1975). Bohemian rhapsody [Song]. On *A night at the opera*. EMI; Elektra.
- Rodgersandhammerstein.com. (n.d.). *Who Wrote the Cheerful Classic "My Favorite Things" from The Sound of Music?*. Rodgersandhammerstein.com. Retrieved April 29, 2026, from <https://rodgersandhammerstein.com/news/who-wrote-the-cheerful-classic-my-favorite-things-from-the-sound-of-music/>.
- Schiller, R. (2018). *Billie Eilish Explains How 'You Should See Me In A Crown' Was Inspired by BBC's 'Sherlock'*. Billboard. Retrieved April 29, 2026 from <https://www.billboard.com/music/pop/billie-eilish-video-interview-you-should-see-me-in-a-crown-8483538/>.

Shakespeare, W. (2004). *King Lear* (B. Mowat & P. Werstine, Eds.). Simon & Schuster. (Original work published 1608).

Shakespeare, W. (2004). *Romeo and Juliet* (B. Mowat & P. Werstine, Eds.). Simon & Schuster. (Original work published 1597).

Swift, T. (2008). Love story [Song]. On *Fearless*. Big Machine.

Swift, T. (2014). Wonderland [Song]. On *1989 (Deluxe edition)*. Big Machine.

TaylorDecoded. (n.d.). *Lost in Wonderland*. Medium. Retrieved April 29, 2026 from <https://taylorddecoded.medium.com/lost-in-wonderland-2565ae1cd348>.

The Beatles. (1967). I am the walrus [Song]. On *Magical Mystery Tour*. Parlophone; Capitol.

The Rolling Stones. (1968). Sympathy for the devil [Song]. On *Beggars banquet*. Decca.

Thomas, S. (2026). *The Master and Margarita*. Encyclopaedia Britannica. Retrieved April 29, 2026, from <https://www.britannica.com/topic/The-Master-and-Margarita>.

Wisdom Library. (n.d.). *Significance of King Lear*. Retrieved April 29, 2026 from <https://www.wisdomlib.org/concept/king-lear>.